

TANT X TANT

Capital humà: nivell i motivació

RAMON TREMOSA I BALCELLS
tremosa@ub.edu

Cada vegada més l'economia dependrà del coneixement i del nivell que tingui el capital humà d'un país. En dependrà en el futur el nivell de renda i de riquesa. És veritat que l'ensenyament és una qüestió de diners, i tan sols cal mirar estadístiques de resultats acadèmics per països i per regions a l'OCDE i a Espanya per trobar una relació entre èxit escolar i dotacions pressupostàries: el País Basc i Navarra pateixen els nivells més baixos de fracàs escolar de l'Estat als setze anys (12% i 15%, enfront del 32% de Catalunya) perquè són també els que més despesa pública poden esmerçar per alumne. I el mateix es pot dir de Finlàndia a nivell europeu.

Però l'ensenyament no és només una qüestió de diners. Per més que l'escola insisteixi en l'educació dels hàbits de lectura, per exemple, difícilment s'encomanaran als nens si els pares no llegeixen sovint (i en gaudeixen) a casa, ja que el gust per la lectura dels diaris també es transmet per osmosi. El professor Carles Boix, de la Universitat de Chicago, considera els nivells de lectura dels diaris com un dels principals indicadors de la qualitat d'un sistema democràtic, ja que indica l'interès dels ciutadans per la cosa pública. En aquest sentit, quan parlo a les meves classes de la facultat de l'exministre espanyol d'economia Carlos Solchaga, m'adono que cap dels meus alumnes no sap de qui estic parlant: resulta que els joves que avui tenen vint anys no coneixen el ministre que més ha marcat la seva vida. En triplicar entre 1988 i 1994 el deute públic d'Es-

JOSEP LOSADA

Alumnes de l'escola La Sedeta, a Barcelona

panya (del 16% al 48% del PIB), això afecta fins i tot el vigent tractament fiscal de les hipoteques, molt millor fa deu anys que no pas avui. I és que una bona part de la cultura econòmica no apareix als manuals universitaris i només es pot adquirir llegint la premsa escrita, igual que també és bàsic per al reciclatge continu d'un professional llegir les revistes tècniques i especialitzades en el seu ram d'activitat.

Sovint escolto empresaris que parlen de la manca de motivació i d'ambició d'una bona part del jovent. Per quines raons avui, quan el nostre país disposa de més mitjans econòmics i possibilitats que mai, decau l'interès per saber i aprendre, per estudiar i conèixer? El paper de l'escola i de la universitat és bàsic per formar no només intel·lectualment, sinó per cultivar l'esperit i per conrear el gust i l'interès pel coneixement. "D'on venim?", es pregunta Saint-Exupéry a *Pilote de guerra*, en un moment en què "sent" que pot estar a punt de "marxar". I la resposta és: "De la nostra infància". Educació és una paraula com transmissió o herència, no és un objecte sinó un mètode. Vol dir comunicar certs fets, opinions i qualitats a l'últim infant acabat de néixer. No podem ensenyar a la ciutadania si no som ciutadans, de la mateixa manera que no podem alliberar els altres si hem oblidat el desig de llibertat. Deia Chesterton que l'educació no és més que la veritat en estat de transmissió i que educar vol dir estar prou segur que una cosa és veritat per atrevir-se a dir-la a un infant i a un jove. Per l'escriptor anglès, "la llibertat moderna de fet només és por: no és que siguem massa agosarats per suportar les regles, som massa tímids per suportar les nostres responsabilitats".

Si volen aprofundir en aquestes reflexions els proposo la lectura del llibre *Les games d'aprendre*, de Jordi Galí (Pòrtic, 2005). Les vivències escolars de grans literats, polítics i ideòlegs són una opció original i suggeridora en el món de l'ensenyament i el llibre fa un recull sospesat i comentat de textos rellevants de Chesterton, Kipling, Mark Twain, Claudi Ametlla, Alexandre Galí, Francesc Candel i Marcel Pagnol. I finalment l'autor condensa idees i coneixements en el seu *Manifest per l'ensenyament*: en poques pàgines hi concentra més de quaranta anys d'ofici en opinions denses, de vegades polèmiques i discutibles, però sempre lúcides i sinceres.

Els analistes temen que sumi 686.000 milions de dòlars el 2005

El dèficit comercial dels EUA amb la Xina arriba a 17.600 milions de dòlars

La xifra, la més alta registrada amb el país asiàtic, prové de l'alça interanual del 32%

Redacció
WASHINGTON

El dèficit de la balança comercial dels Estats Units va assolir els 58.800 milions de dòlars (47.400 milions d'euros) al juny, un 6,1% més que el mes anterior. Les causes d'aquest desajust han estat dues. D'una banda, el fort increment al juny, del 13%, de les importacions de petroli i, d'altra banda, el fort dèficit comercial amb la Xina, que, lluny de reduir-se, va assolir el mateix un nivell desconegut.

En concret, el desajust ja suma la xifra de 17.600 milions

de dòlars (14.193 milions d'euros), per sobre de l'anterior rècord, de 16.800 milions (13.548 milions d'euros), registrat l'octubre de l'any passat.

Actualment, el dèficit amb la Xina, que va experimentar un increment interanual del 32%, és el més gran registrat mai en una balança comercial dels Estats Units.

D'altra banda, el conjunt del dèficit, que arriba a 58.800 milions de dòlars (47.419 milions d'euros), és el tercer més important registrat a la potència nord-americana, segons va concretar ahir el departament de

Comerç del país. Els analistes ja aventuraven que l'últim mes havia estat molt negatiu per a les transaccions comercials dels seu país, però havien limitat l'alça del dèficit a 57.200 milions de dòlars (46.129 milions d'euros).

Ara els analistes temen que si es manté aquest ritme de creixement els EUA tancaran l'any amb un dèficit comercial de 686.000 milions de dòlars (553.225 milions d'euros), un 11% per sobre del rècord del 2004, en què el dèficit va arribar a 617.600 milions de dòlars (498.064 milions d'euros).

FREDERIC J. BROWN / AFP

El secretari d'Estat de Comerç nord-americà, Carlos Gutierrez

La constructora Eiffage opta al concurs d'autopistes franceses

La firma s'alia el fons d'inversió australià Macquarie

Redacció
PARÍS

El grup francès de construcció Eiffage ha arribat a un acord amb el fons d'inversió australià Macquarie per presentar conjuntament la seva candidatura a la privatització de dues de les tres concessions d'autopistes que el govern gal ha decidit privatitzar. Eiffage desestima l'entrada en el capital de les Autopistes del Sud de França, però vol licitar per Autopistes París Rin Ródano i per la Societat d'Autopistes del Nord i l'Est de França.

L'aliança pretén acabar amb

els comentaris que donaven a entendre que una candidatura en solitari d'Eiffage plantejava problemes de solidesa financera.

Pel que fa al concurs d'Autopistes del Sud, fonts del sector apunten que pot ser atorgada al grup francès Vinci, que ja controla el 23% del seu capital, i n'és el segon accionista per darrere de l'Estat francès, que en té el 50,37%. A l'Autopistes París-Rin-Roïne, la participació pública arriba el 70,32% i a la Societat d'Autopistes del Nord i l'Est de França, a un 75,7%.

Tot apunta que altres grups que presentaran ofertes seran

el català Abertis, i els espanyols Cintra (filial de Sacyr i Vallehermoso) i Itinere (filial de Fomento de Construcciones y Contratas) i Ferrovial. D'altres grups que també han mostrat el seu interès han estat l'italià Autostrade -soci d'Abertis en alguna autopista italiana-. Ara només hauran de competir amb els grups Eiffage i Vinci perquè l'altre gran grup francès, Bouygues, ja s'ha retirat.

Les candidates hauran de presentar una proposta no vinculant el 22 d'agost, data límit establerta pel mateix govern francès.